

נאמר של נייר

רשימת הגראפומנים * של י"ד אברמסקי * גולות

זכוכית כתחליף לסיפור * סיפור חללשי (חללי + בלשי)

* המיסמכים הגנוזים של "ברית הביריונים"

צאן ברזל

עידכונים

במדור "זה היה, העולם הזה" שהיה לפני 25 שנה" (העולם הזה 2156) ראתה אור מחדש, הרשימה "מי ומי בגראפומניה" וקיסלגה את קטלוגיה הגראפומנים לשנות המדינה הראשונות, כפי שנעשה בידי איש הספר הירושלמי, י"ד אברמסקי, הניצב מזה שנות דור על מישמר טוהר הסיפ"רות העיברית. בשבוע שעבר הגיע למדור זה, מיכתב מטעמו של י"ד אברמסקי, ובו הוא מצרף עידכונים עכשוויים לרשימת הגראפומנים. מיכתבו של י"ד אברמסקי רצ"ב כלשונו:

מיכתב אל עורך המדור, "גמר של נייר". דן, חברי ויריבי (תמיד!), אני מחזיק לך תודה, על שזכרת והזכרת את ענייני הגראפומנים שאני מעורב בו. בנינו לביני חשבת: קל היה להכיר או (בשנת 1953) את רשימת הגראפומנים אשר כמתן. אז היו כמה עשרות, לכל היותר כמה מאות. עתה — גודלים גדולים כשנשאו בארץ. גראפומנים לאלפים. מי יזכה מיספרם לכולם. עשרים וחמש השנים האלה היו שנים של כישלונות מסוג אחר: כישלונות שלאחר זריחה, ליקוי באור אחרי ניצנוץ יפה. לא שהיו גראפומנים מעיקרם, אלא נתקרו בהם.

בוא ואספר לך משהו: מעשה שמיילתי עם מנחם ברינקר ושבעתי מפיו: סיפור (הראשון) של נתן זך ויבלה את, "שלושת הגדולים" (אלתרמן, לאה גולדברג, שלונסקי). נעניתי ואמרת: ספר זה יבלה גם את בעליו: פה נטפון כל נתן זך. לא יוסף עוד תת כוחו, כוחו תם. ואני שואל אותך, דן: לא כך? הטעיה? מדוע לא להודות: נתן זך ננזו. שוב אינו קיים. ולוואי ולא היה כתוב כלל מה שכתב בי שנים האחרונות!*

ולא רק הוא מן השלפים, אשר נבלו

גבריאל מוקד
גרפומן מבקר?

בטרם פריחה מלאה: קח את פינחס שרה המזושר. הוא עצום הכישרון. שלושה

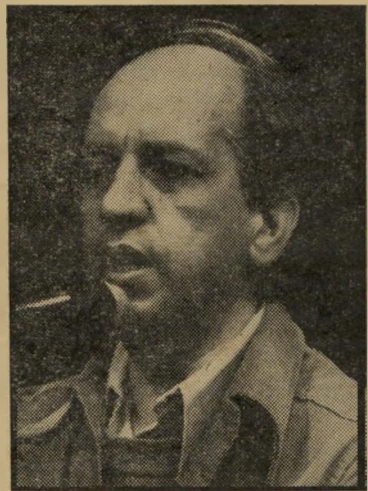
* גראפומניה (י) תאוה חולנית לכת"י בה סיפורות מרובה; בולמוס הגראפומן כתבנות של גיבוב דיבריהבל. אף אם הוא משולל כל הכשרה לכך (מתוך מלון לעזוי עברי).

** בעל המדור אינו שותף לדעותיו של י"ד אברמסקי באשר לכתבתם המאוחרת של נתן זך, דליה רביקוביץ, פנחס שרה.

ספיריפרוזה כבדימשקל. אבל חבל שי כתב, הדפים וכינס שירה אחרי ספר שיריו הראשון. נוח לו ולנו, לולא כתב מה שכתב בשיר.

אני כותב על "סמך חופש הוויכוח" ועל אחרות שלו. ובכן, אמשיך ואומר: לו דליה רביקוביץ מסתפקת בספר שירה זה ראשון וגוזרת על עצמה שכיתת-דיו — היינו יודעים: משוררת מתהלכת בתוכנו. שני ספריה האחרונים מיותרים.

יש בתוכינו אדם אחד, מערירי-הלכ, והוא מצפה תמיד לנחמה. יש בעיניו שברי כיתיקוזה. זה נחמנו מעניינו. והוא פיר פר לי מפי בנימין תמוז: נתגלה משורר גדול בישראל: גלדמן. זכרתי: בנימין תמוז עצמו נילה מופש גדול: דן צלקה. ומשה שמיר הילל פעם באוזני, בימי היר"תו עורך, "מאזניים", את סיפורי יורם קנ"י. יוק. כולם גדולים אמרתי לאיש ההוא. שלמה גרודונסקי אמר לי ביחודות, כינוי וביני: הוא נילה גאון: את עמליה כהנא כרמוץ. אמרתי לו: שלמה, אל תגלה "גאון". גלה כישרון: עד אימתי יהא

דן מירון
לא איכזב!

"גאון"? אבל כישרון — אולי יתפתח ויעמיר כיכולתו, כבישרונו.

(גם כואת, נדמה לי, צדקתי: נסים אלוני היה "גאון", גאון-השעה. כא חנוך לוויין ודחק אותו הצידה לגמרי.) וגם הוא, לשעתו בלבד.

ויונתן ראוש? כלום צריך היה להוסיף שירים על "יוחמד"? מה שהוסיף, לי הרי סוף: לרשימת הגראפומנים. לגמרי לי בטלה.

ומה עגום המצב בכיקורת. גבריאל מור קד הוא מבקר? הוא אומנם שומר לעצמו את כל הזכויות למשוח גאונים ונאונות. אבל הוא עצמו? ...

זכור: אתה, דן, קירמרת קרימורים, ות"י רנת תירונים * היית מוכיר אותם, ואני הייתי אומר לך: הנח, לא כדאי כלל להזכיר את שמם. (הגיעוני מיכתבים, שבהם נתבקשתי לבקש ממך או, להשפיע עליך, שלא טפסל בכמה אנשים ולא לפגוע בהם. ועדיין אינם מאמינים לי, שאין דעתי נש" מעת באוזניך, וכי מעולם לא נמלכת בי ולא ביקשת עצה מפי, ואת דברך אני קורא רק אחרי שהם נרספים, כשם שהם קור"אים.)

לא איכזבו רק דן מירון, לפי דרכו,

* כוונת י"ד אברמסקי לעסקי-הסיפ"רות הירושלמיים. שלום קרמר המנות, וחיים תורן ייבדל לעסקנות ארוכה.

ומנחם בן, לפי דרכו. (אגב: למה נש"תתק בזמן האחרון?) ** אפילו הפס"י כות, אייהשפיות, לא עורה לרכים שרצו להיות סופרים. סופרים לא נעשו. מאפס מקום לא איחד את הדיבור על הכו"סרים *** אותם שהם בוטרתמיד.

לא אדבר בגראפומניה של הדתיים. הם כלל לעצמם, היוצאים מן הכלל. אברהם קרוב אינו סופר של הדתיים. וולדה אינה סופרת דתית במובן הזה. (את זלדה לא הבנת כלל, דן, לצערי.)

ומחמת קוצר-היריעה לא איחד את ה"דיבור על, הנגע שפשה בתוכנו: גראפומניה של תירגומי שירה. לא חנוך קלעי אחד מצוי בתוכינו, אלא גדוד "קלעים": חנוך קלעי מתרגם שירה בקבלנות ובסרי-מנות. אבל "מתרגם צמרת" (?) הוא ה. בנימין (הפרופ' ב. הרשובסקי) ואחרים. או לך עוד מקום למעני. אבל אני, טרם אגמור, עלי לומר דבר, כדי להיות קרוב יותר לאמת: מאז שעמדתי בשער הגראפומנים, זה עשרים וחמש שנה, נתי פסו לגראפומניה גם גדולים וזקנים שבנו, רבים. גם עגנון והזו היו מתכבדים תכן ולא יצאו מן העולם עד שמילאו כרכים למכביר. עגנון הפך אצילנו חלק מן, המימי"ס, הוא היה איש-העוצמה, איש אשר לו "לארץ". לו הוא היה איש-יכבוד, לא היה לוקח את פרס-נובל (פארטר, הגורר והנגרר, כשכיבדו אותו בפרס-נובל, כיבד את עצמו יותר ולא לקח את הפרס). כי הפרס לא ניתן כלל לעגנון: אי אפשר כדורינו לתרגם את עגנון, ולא תורגם כולו. היה צורך לפצות במשהו את עפי ישראל, ואנשים נאותים ידעו להשתדל בניו עגנון, על כן קיבל הוא את הפרס. אבל עגנון לא היה איש-הכבוד. הוא היה עגנון. ואפילו הפרופסורים, וגרשום שלום בראשם — וגרשום שלום הוא גדול-הדור! — התחילו דורשים אל עגנון: חלק מן הרישמיות. תמה אני, אם חכמי ישראל טרחו מעולם להקביל פני סופר עברי, כגון יצחק שמי, או יהודה בורלא. (מבטיחך אני, דן, ארבעה סיפוריו של שמי, או "עלילות עקביה" של בורלא מכ" ריעים את כל כיתבי החכמים האלה.) אבל סופרים אלה היו חוץ, "לארץ"...

או, דוגמה אחרת: יושב בארץ אדם אחד, מת. עמישי-מייוולש. לרוע מזלו הוא עוכר, לפרנסתו, ב"מוסד ביאליק", ומשום כך מכירים אותו. אבל, הטרה מישוה מן הפרופסורים הללו לעיון כפיפרו המקורי "מחשבה ואמת", אחד מעשרת הספרים הגדולים של דור-התחיה? ...

הוי, הפרופסורים. ואולם, גם על כך — בהמשך. והמשך יבוא, אם תרצה בהמשך. רעד (תמיד!) ויריבך (תמיד!) י"ד אברמסקי

פולקלור

שומשומיץ

מבין כל הסכנות המאיימות על הסיפ"רות הישראלית המתהווה, הרי שהחמורה בכולן, מצוייה בוואר של כתיבת-כילאים, שמן הראוי לכנותה "סיפ"רות פולקלורית". ובכוחה של סיפ"רות מסוג זה, לכלות כל חלקה טובה בסיפ"רות הישראלית.

** מנחם בן עומד לפרסם בחודש הבא רומן בשל אופי סנסציוני על חייהם של כמה משוררים. *** הכוונה למחבר האידי-עברי יעקב בטר.

מייצג מובהק לתופעה זו, אפשר למי צוא בספר שראה אור בחודש האחרון, פרי-עטו של אמנון שמוש*, שכל קשר בינו לבין סיפ"רות טובה מיקרי בהחלט. אם להתעלם מקישרי החיקוי והשיעטוק, שבהם רצוף ספר זה.

מישל עורא ספרא ובניו" הוא סיפ"ר רצוף מאפיינים פולקלוריסטיים. ה"י

אמנון שמוש

בעילת האוזניים שלא כדרך הטבע

מנסה לתאר תולדות מישפחה יהודית מ"העיר חלב בססוריה, ושלוחותיה על-פני ארבע יבשות. סיפור זה מתאר בלשון עיברית מיושנת, נטולת ייחוד כלשהו, וביומרות העולות מאות מונים על האי-כויות המצויות בפועל בספר.

אמנון שמוש, החליט מסיבות השמור רות עימה, לטעון בסיפרו זה לכתר של מחבר בעל חוש-הומור, כתר שאינו הולם את ראשו וכישרונו. הומור מפוקפק, רצוף פאנטים שאותם הוא בודה, כמו זה, שבעזרתו, מומים את מלכות הטלפונים הבינלאומית. פאנטים שכאלה, אינם חיי דוש, וכל ישראלי השווה בארצות-הברית, נעזר בהם אחת לשבוע. מבלי להימנות על בני אותה אימפריה כלכלית של מישל עזרא ובניו.

הליקוי הבולט ביותר בסיפ"ר באופן שבעזרתו לסיפ"ר במהלכה הוא מר"ר שלו, בניסוחים היו מתפיסים, באפילת חדרה שעשה לאור ב"שמה של אות היא והרבה נר סיגנון בלתי-סיגנון לת-האוזנים או לכל מהם ה"70.

בפינות גוש אמנון שמוש הים בנוסח הקניאו את * אמנון ובניו, הוז קשה).

העולם הישראלי